

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Miskolc-Görömbölyi gyurgyalag fészkelőhely és bányató

Utoljára módosítva: 2013-10-08 20:08:01

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Községhatár: Miskolc

A terület kiterjedése: 25.8009 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2002

GPS koordináták: EOV: 778928-302147

Felmérést végző személy(ek) neve: Somoskői Péter, Hudák Katalin, Barati Sándor

E-mail címe(k): barati@greenaction.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A védett terület tömegközlekedési eszközzel, a 4 jelzésű autóbusszal közelíthető meg.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A védett területen eltérő adottságú élőhelyek alakultak ki. Felhagyott homokbánya: Egykori bányaudvar lágyszárú gyomnövénytársulás dominál, amit a nagykiterjedésű siskanád (*Calamagrostis epigeios*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*), egynyári seprence (*Erigeron annuus*) és zavarástűrő pászitfűfajok uralnak. Alacsony fajszám, illetve a gyom- és adventív fajok nagy aránya abból is következik, hogy a területen tereprendezés, vagy egyéb bolgatás történt a közelmúltban. Bányató és a körülötte lévő mocsaras terület: A tó hínárnövényzetét a füzéres süllőhínár (*Myriophyllum spicatum*), a bodros békaszőlő (*Potamogeton crispus*), az apró békalencse (*Lemna minor*) alkotja. A tó-szegélyben a nád (*Phragmites australis*) és a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*) alkot keskeny állományt. A tó környéki nedves foltokon a gyékény (*Typha latifolia*), rókasás (*Carex vulpina*), békaszittyó (*Juncus effusus*), réti szittyó (*Juncus compressus*), csomós szittyó (*Juncus conglomeratus*), vízi hídór (*Alisma-plantago-aquatica*) telepedett meg. Ezek szélén hidrofil és mezofil gyomnövényzet alakult ki, majd a közvetlenül érintkező terület változatos, nedvességkedvelő és szárazabb helyeket is tűrő fajok keverednek egymással. A tó környezete egyre inkább az intenzív horgásztóra jellemző állapotokat mutatja. A keskeny partsáv gyomosodik, taposás tűrő fajok terjednek el, a tó körül lévő meddőkupacokon erőteljes a kanadai aranyvessző jelenléte. Akácós: Az akácós a hagyásfák tanúsága szerint a valamikori tölgyerdő helyén települt. A fiatal erdő aljnövényzetében elszaporodtak a nitrofil gyomok, illetve az adventív elemek. A gyomnövényzet megjelenése együtt járt a terület tarra vágásával és az akác betelepítésével. Ugyanakkor a tisztásokon még mindig számos tölgyes és erdős-sztyep faj található, mint pl. a vitéz bükköny (*Vicia cassubica*), kakukkfű (*Thymus glabrescens*), ebfojtó müge (*Asperula cynanchica*), zöld dárдахere (*Dorycnium herbaceum*), koloncos legyezőfű (*Filipendula vulgaris*), fűzlevelű peremizs (*Inula salicina*), cserlevelű saláta (*Lactuca quercina*), bérci here (*Trifolium alpestre*), töviskes imola (*Centaurea spinulosa*), egyenes iszalag (*Clematis integrifolia*). A terület déli oldalán, megmaradt homokfalban alakították ki a gyurgyalagok költőüregeiket. A görömbölyi élőhely biotikus és abiotikus környezeti tényezők tekintetében egyaránt ideális, vagy közel ideális a gyurgyalagok szempontjából. A felhagyott bánya falában közel 80 fészkelő üreg található, azonban ezek egy része lakatlan. Az üregek nagy része magasan, a leszakadás peremén helyezkedik el, de sok használaton kívüli üreg igen alacsonyan található, ami a telep régebbi, mainál kevésbé zavart voltára enged következtetni. 2010-ben az öreg partfalban már gyurgyalagok nem költöttek. 2011-ben az MME Bükki helyi csoportja partfal rekonstrukciót végzett, majd a telek tulajdonosa egy új falat alakított ki, amelyben 6 pár gyurgyalag költött. 2013-ban az új partfalban 7 költő párt észleltünk, de a madarak zöme a bánya harsányi oldalán lévő homokfalakba költözött.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

50 % Erdő

40 % Gyep

5 % Cserjés

5 % Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
S1 - Akácos OC - Jellegtelen száraz félszáraz gyep P2b – Száraz cserjés U9 – állóvíz B1a – nem tűzégképző nádasok gyékényesek

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Legeltetés,

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás: A gyepterületet lovakkal, időnként kecskékkal legeltetik.

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Rekonstrukció

Egyéb típus: A MME Bükki helyi csoportja 2011-ben a költőtelepen partfal rekonstrukciót végzett. Kivágták a partfal elé nőtt akácokat és új fészkelésre alkalmas friss falfelületet nyitottak. 2013-ban földmunkák nyomai látszanak a régi partfal megfrissült, a bányaudvarban tereprendezés nyomai.

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Sok

Parlagfű: Sok

Magas/kanadai aranyvessző: Sok

Japánkeserűfű: Sok

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg): Fehér akác

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1

Állapotuk: jó

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Magyar név Tudományos név Védettség előfordulás Egerészölyv Buteo buteo V kóborló Kakukk Cuculus canorus V táplálkozó, fészkelő Zöld küllő Picus viridis V táplálkozó Gyurgyalag Merops apiaster FV 7 pár (2013-ban) Búbos pacsirta Galerida cristata V táplálkozó, fészkelő Barázdabillegető Motacilla alba V táplálkozó, fészkelő? Fülemlé Luscinia megarhynchos V táplálkozó, fészkelő Nádirigó Acrocephalus arundinaceus V táplálkozó, fészkelő Házi rozsdafarkú Phoenicurus ochruros V táplálkozó, fészkelő Fekete rigó Turdus merula V táplálkozó, fészkelő Mezei poszáta Sylvia communis V táplálkozó Kerti poszáta Sylvia borin V táplálkozó Barátposzáta Sylvia atricapilla V táplálkozó Csilpcsalpfüzike Phylloscopus collybita V táplálkozó, fészkelő? Széncinege Parus major V táplálkozó Sárgarigó Oriolus oriolus V táplálkozó, fészkelő? Tövisszúró gébics Lanius collurio NAT;V 1-2 pár Seregély Sturnus vulgaris EU táplálkozó, fészkelő Erdei pinty Fringilla coelebs V táplálkozó Fenyőpinty Fringilla montifringilla V táplálkozó Zöldike Carduelis chloris V táplálkozó, fészkelő? Tengelic Carduelis carduelis V táplálkozó Citromsármány Emberiza citrinella V táplálkozó, fészkelő

5. Egyéb észrevétel

Felhasznált irodalom: Hudák K.- Barati S.- Demeter Z.(2010): Görömbölyi gyurgyalag fészkelőhely és bányató Miskolc. Természetvédelmi kezelési terv - Zöld Akció Egyesület (kézirat)